

Idea: Predstavujeme vám kresťanského vedca RNDr. Petra Vajdu, Ph.D., predsedu vedeckej rady Geofyzikálneho ústavu Slovenskej akadémie vied, ktorý v týchto dňoch prednášal na seminári v zbore SCEAV v Třinci.

1) *Idea: Čo priviedlo tridsaťročného prírodovedecky vzdelaného ateistu, šťastného, spokojného človeka a športovca k zmene života, že začal veriť evanjeliu, t.j. radostnej zvesti o spasení v Pánovi Ježišovi Kristovi?*

Vyrástol som ako ateista. Ako dieťa a neskôr ako mladý človek som prežil pomerne príjemný, pekný a bohatý život. Darilo sa mi v škole, priateľstvá a vzťahy s ľuďmi ma obohacovali, vyskúšal som mnoho športov vrátane tých adrenalínovejších, páčila sa mi aj spoločenská zábava, tanec, večierky a posedenia, mal som možnosť cestovať, veľa voľného času som trávil v prírode, na horách a pri vode. Táto bohatosť života ma naplňovala a posilňovala moje

sebavedomie, moje ego. V tom čase som bol pevne presvedčený, že existuje len príroda (hmota, energia, prírodné sily), že neexistuje Boh, a tento žitý život je všetko, čo existuje. Veril som, že po smrti už nie je nič, žiadna existencia, žiadna forma vedomia. Preto som veril, že život si treba naplno užiť, vášnivo z neho vydolovať pokiaľ možno čo najviac, lebo keď skončí, skončí definitívne. V tom čase som bol o sebe pevne presvedčený, že som dobrý človek, že som nikomu neublížil a že ma ľudia majú radi takého, aký som. Necítil som potrebu niečo meniť.

Avšak ako sa blížila tridsiatka, začal som osobne vnímať, že viaceré veci nie sú až tak úplne v poriadku. Vnímal som, že počas tých rokov mi nejako ochladlo a zatvrdlo srdce. Vnímal som aj to, že tam, kde je túžba po láske, často prichádza nevera, kde po dobre, prichádza zlo, kde po spravodlivosti, deje sa nepravosť. Začínal som to vidieť tak, že moje srdce a tento svet sú poznačené porušením. Nejako hlbšie som tomu nerozumel, ale už som to vnímal osobne. Tiež som vnímal to, že s tým mojím srdcom je to nevratný proces a nie je v mojej moci obmäkčiť ho. Práve v tomto čase sa mi dostala do rúk Biblia, prvý raz v živote. Začal som ju čítať, a už som nemohol prestať. To, čo som sa dočítal, dávalo výborný zmysel. Biblia hovorila o porušení, ktoré som už predtým vnímal sám u seba. Zarazilo ma, že som sa o tom nedozvedel nikde inde. Čím viac som čítal, tým viac rástlo moje presvedčenie, že to nemôže byť len ľudská múdrosť, ale niečo viac, úplná pravda, a teda Božie slovo. To ale malo dôsledok: Potom Boh existuje. Uveril som, že Písmo je Božie slovo a Boh existuje. Povedal som si, že ak má Biblia pravdu v diagnóze môjho srdca a tohto sveta, potom bude mať pravdu aj v ostatnom, čo tvrdí. A tak som nastúpil na cestu uverenia, že Boh dal riešenie v otázke hriechu – záchranu. Bola to strastiplná cesta hľadania obrátenia. Dlho som nevedel osobne prijať dielo Pána Ježiša Krista. Zápasil som s prekážkami vlastnej pýchy, samospravodlivosti a spoliehania na seba samého, ako aj s pochybnosťami a žiadosťami svojho tela a volaním tohto sveta. Po niekoľkých rokoch, v roku 1998 som si nakoniec, úplne zdrvený/zlomený a plný beznádeje pre tento zemský život, kľakol jednej noci na kolená a prvýkrát vo svojom živote som sa modlil k Bohu. Vyznal som svoje hriechy a svoju hriešnosť a stratenosť, vyznal som vieru v evanjelium ukrižovaného a vzkrieseného Krista a poprosil som o záchranu. A On ma skutočne zachránil. Chvála a vďaka buď Bohu za to skrze jeho Syna, Pána a Spasiteľa Ježiša Krista.

2) Idea: *Ako formovala vaša viera postoj k životu a jeho zmyslu?*

Pred obrátením bolo zmyslom môjho života sebauspokojenie a sebarealizácia. Hľadal som spôsob, ako naplniť všetky svoje túžby. Chcel som život prežiť naplno a vášnivo. Stredobodom môjho života som bol ja sám. Bolo to sebecké, ale ja som to tak nevnímal. Seba samého som vnímal ako dobrého a spravodlivého človeka. Po obrátení nastala radikálna zmena. Boh znútra zmenil moje hodnoty a spôsob života. Aspoň sčasti som pochopil, čo to je žiť z Božej milosti. A novým zmyslom života sa mi stala nádej večného života a poznanie pravdy, ktorá vyslobodzuje.

3) Idea: *Mohli by ste diferencovať (rozlíšiť) inteligentný dizajn a kreacionizmus?*

Inteligentný dizajn (ID) je hnutie vedcov, ale aj myšlienkový smer, v ktorom mnohí vedci dospeli k presvedčeniu, že všade v prírode okolo seba pozorujeme zrejmé, rukolapné, očividné známky dizajnu (konštrukcie, projektovania), či už pozeráme do mikrosвета bunky na úrovni makromolekúl, alebo do makrosвета v zmysle vesmíru ako celku a prírodných zákonov. Pritom podčiarkujú, že tento dizajn nie je zdanlivý, ale reálny. Spôsob, ako títo vedci dospeli k tomuto presvedčeniu, je vedecké bádanie, výskum, vedecká metóda. V oblasti makrosвета a kozmu ich

k tomuto presvedčeniu o ID privádza jemné, nepredstaviteľne precízne vyladenie (nastavenie) prírodných síl (zákonov) a vesmíru ako celku. V oblasti mikrosвета zase prítomnosť informácie v živých organizmoch (informačné molekuly ako bielkoviny, RNA, DNA) a úžasná fascinujúca neredukovateľná zložitosť v štruktúre, ale aj v procesoch vo vnútri bunky na úrovni makromolekúl. Výsledkom ID je aj tvrdenie, že darvinistická či neodarvinistická evolúcia úplne zlyháva pri pokuse vysvetliť pôvod vesmíru a života a že je vo svetle moderných vedeckých poznatkov vedecky neudržateľná. ID nevychádza zo žiadnych náboženských predpokladov či presvedčenia. Dizajn má však neodvratný dôsledok: Kde existuje dizajn, tam existuje aj inteligentný dizajnér (konštruktér, projektant, tvorca s myslou a plánom). Tým, že ID sa obmedzuje na vedeckú metódu ako na nástroj poznávania, nedokáže dať odpoveď na otázku, kto je Dizajnér, aký je, aký má plán atď. Tieto otázky sú metafyzické (mimovedecké) či teologické. Odpoveď na ne môže dať len samotný Dizajnér, ak dal ľuďom svoje zjavenie.

Kreacionizmus a kreační vedci používajú iný prístup. Vychádzajú z náboženských predpokladov, konkrétne z biblického zjavenia. Toto východisko sa vedecky nedokazuje, prijíma sa vierou (Stvoriteľ stvoril vesmír a život tak, ako je to opísané v Božom slove). Kreacionisti robia vedecký výskum za použitia biblických predpokladov. Musíme si uvedomiť, že vedné disciplíny, ktoré sa zaoberajú dávnou minulosťou (paleovedy) a pôvodom (vesmíru, života), nie sú postavené len na empirickej vedeckej metóde, ale musia nevyhnutne pracovať aj s empiricky neoveriteľnými predpokladmi (prijímajú sa vierou a pochádzajú zo svetonázoru ako napríklad ateizmus či materializmus) a s dedukciou. Ľudstvo teda nedokáže získať spoľahlivé pravdivé poznanie o dávnej minulosti a pôvode len na základe empirického vedeckého výskumu. Dôvod je ten, že empiricky nedokážeme skúmať pôvod či dávnu minulosť, ale len **výsledky procesov** dávnej minulosti. Ako kresťania by sme teda nemali preberať od sveta sekulárne poznanie o pôvode a dávnominulých dejoch (história vesmíru a života) založené na paleovednom výskume, v ktorom sú kľúčovými predpokladmi ateizmus a materializmus. Evolúcia je chrbticou ateistického náboženstva.

4) Idea: *A teraz veľmi ťažká otázka pre veriaceho vedca: Ako je možné, že svetlo z hviezd, ktoré sú vo vesmíre vzdialené milióny až miliardy svetelných rokov, mohlo doraziť na Zem za menej ako šesť tisíc rokov, dokonca už v prvú noc existencie Adama po Stvoriteľskom týždni, aby nielen Abrahám, ale i Adam mohol vidieť to nespočetné množstvo hviezd odrážajúcich Božiu slávu a moc?*

Toto je naozaj ťažká otázka a, žiaľ, taká, kvôli ktorej mnohí kresťania odmietli priamočiare doslovné chápanie Božieho stvorenia počas stvoriteľského týždňa a mladý vek (rádovo zhruba 6 000 rokov) Zeme a celého vesmíru. Problém spočíva v tom, že podľa súčasného vedeckého poznania je vesmír niekoľko miliárd svetelných rokov veľký a rýchlosť svetla vo vákuu je konečná. Teda ak vidíme „hviezdu“ (galaxiu), ktorá je niekoľko miliárd svetelných rokov ďaleko, potom jej svetlo k nám muselo cestovať miliardy rokov a za 6 000 rokov či dokonca jeden deň by to určite nestihlo.

Skôr ako ponúknem niektorú z možných odpovedí na tento problém z biblického pohľadu, mi najprv dovoľte dve relevantné poznámky. Rovnaký problém s konečnou rýchlosťou šírenia sa svetla (problém horizontu) má aj evolučná teória v kozmológii Veľkého tresku. Tento problém sa tam rieši procesom takzvanej inflácie (Super Veľký tresk po Veľkom tresku). Inflácia dodnes zostáva fikciou, vymysleným hypotetickým procesom, ku ktorému zatiaľ neexistuje žiadna reálna fyzika, nevie sa, čo (a prečo) infláciu naštartovalo, čo ju poháňalo a čo (a prečo) ju zastavilo. Teda problém horizontu je v kozmológii Veľkého tresku dodnes nevyriešený. Je zvláštne, že toto pre ľudí nie je dôvod, aby opustili evolučné zmýšľanie a vieru vo Veľký tresk. Ešte zvláštnejšie je, že kresťania opúšťajú vieru v stvorenie za 6 dní a mladý vesmír v prospech viery vo Veľký tresk.

Tá druhá poznámka sa týka samotného poznania pôvodu vesmíru. Už som vysvetlil, prečo empirické vedecké metódy „nedosiahnu“ do ďalekej minulosti a k pôvodu vesmíru a života. Teda veda nám nedokáže dať definitívnu a zaručene pravdivú odpoveď na pôvod vesmíru. Z toho vyplýva, že v otázke pôvodu sme úplne závislí od zjavenia Božieho slova. Preto Božie slovo hovorí: „*vierou rozumieme, že sú svety (vek: svety so svojimi érami) ustrojené slovom*

Boží

(Židom

11:3)“. Preto aj „

viera je presvedčením o veciach, ktoré sa nevidia

(Židom 11:1)“. A práve kvôli tomu hovorí Boh človeku: „

Kde si bol, keď som zakladal Zem? Oznám, akže znáš rozum

(Job 38:4)“.

Teda aj keby som nemal žiadne fyzikálne (kozmozologické, vedecké) vysvetlenie, ako Boh stvoril a urobil (zariadil/dosiahol) to, že napriek nesmiernej rozľahlosti vesmíru už Adam mohol vidieť všetky hviezdy (aj tie najvzdialenejšie na okraji vesmíru), tak to pre mňa nemôže predstavovať dôvod k tomu, aby som opúšťal doslovné chápanie Božieho slova v počiatočných kapitolách knihy Genezis, ak ma textové dôvody (správna metóda výkladu) vedú k doslovnému výkladu týchto pasáží.

A predsa v súčasnosti existuje jedno z možných zmysluplných fyzikálnych vysvetlení. Na konferencii „Stvorenie a súčasná veda“ v Žiline v auguste 2010 ho predstavil Prof. Dr. John Hartnett, medzinárodne uznávaný austrálsky experimentálny fyzik a kozmológ. John rozpracoval spolu s teoretickým fyzikom Moshe Carmelim novú fyzikálnu teóriu, takzvanú „kozmozologickú relativitu“. Táto teória zovšeobecňuje všeobecnú teóriu relativity a rieši v astrofyzike a kozmológii niekoľko nevyriešených problémov bez potreby odvolať sa na hypotetickú *tmavú hmotu* či *tmavú energiu*. Keď sa táto teória uplatní na celý vesmír a namiesto východiskových predpokladov kozmológie Veľkého tresku sa použijú biblické východiskové predpoklady (počiatočné podmienky), ako to urobil John Hartnett, výsledkom je vyriešenie problému šírenia sa svetla v mladom vesmíre. Podrobnejšiu odpoveď môžete nájsť v online článku na <http://casopis.solas.sk/stvorenie-a-veda/svetlo-hviezd-cas-a-nova-fyzika>

. Prof. Hartnett publikoval svoj prístup a riešenie k tomuto problému v knihe „Svetlo hviezd, čas a nová fyzika“ (Starlight, Time and the New Physics), ktorú si v angličtine môžete zakúpiť aj z vydavateľstva Ordo Salutis (www.ordo.sk).

22. 11. 2011